

VÝZNAM ÚSTNÍHO REFERÁTU

- **kultivace mluveného projevu**
- **procvičení schopnosti mluvit o odborném tématu**
- **vyzkoušení si projevu před publikem**
- **informativní a edukativní hodnota – poskytuje posluchačům informace o dané látce**

OBECNÉ ZÁSADY PRO PŘEDNESENÍ REFERÁTU

- **pozdravíme publikum, představíme se** (platí spíš pro publikum, které nás nezná, v rámci školního referátu rozhodně není nutné) a oznámíme, o čem náš referát pojednává, případně jak je koncipován
- **referát nečteme, ale přednášíme** – text nám může sloužit jako opora, ale prosté přečtení je zbytečné, to už můžeme text rovnou rozdat, ať si jej každý přečte sám
  - různé drobné jazykové prohřešky („vycpávková“ slova apod.) při živém přednesu jsou tedy akceptovatelné, přesto by se měl referující na svou přednášku předem připravit a omezit je na minimum
- **mluvíme přiměřeně rychle a hlasitě** – nesnažíme se mít referát co nejdřív za sebou, jeho informační hodnota pro ostatní je pak nulová
- **víme, o čem mluvíme** – je přinejmenším trapné, když referující používá např. cizí slova a pojmy, kterým sám nerozumí
- **upozorňujeme na cizí myšlenky** – nemusíme při každé informaci zmiňovat, odkud ji máme, pokud ale konstatujeme nějakou specifickou myšlenku, která nepochází z naší hlavy, ale zároveň je třeba provokativní, značně originální či diskutabilní, je dobré zmínit jejího autora, např.: „Tzvetan Todorov považuje vypravěče za...“ **PLAGIÁTORSTVÍ SE MŮŽEME DOPUSTIT I V ÚSTNÍM REFERÁTU!!!**
- **prostor pro dotazy a doplnění necháváme na konec** – na konci jsme připraveni zodpovědět dotazy publika či upřesnit informace, které jsme řekli, a také přijmout a okomentovat případné kritické připomínky

OBECNÉ ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ REFERÁTU

- **zvolíme si téma adekvátní k formě referátu** – většinou máme na výběr z témat, která vypíše vyučující, ale může se stát, že si budeme moci zvolit vlastní téma – v takovém případě je důležité, aby bylo adekvátní všem požadavkům na referát (příliš široké téma se do daného času nenacpe, stejně jako příliš úzké téma jej dostatečně nenaplní)
- **pracujeme s kvalitními a prověřenými zdroji** – takové zdroje jsou články v odborných časopisech a publikacích, odborné monografie, sborníky apod., v žádném případě nepracujeme s referáty, které už někdo vypracoval a pověsil je na internet ke stažení – jejich kvalita je často mizivá – a za relevantní zdroj nelze považovat ani tolik oblíbenou Wikipedii, byť může posloužit jako odrazový můstek (zejména, obsahují-li její hesla právě odkazy na relevantní zdroje)
- **zdroje v referátu uvedeme** – nestačí říct jen „čerpá/a jsem z internetových zdrojů“, ale konkrétně specifikujeme odkud (opět není třeba uvádět kompletní bibliografický údaj, stačí jasně identifikovat)

- **myslíme kriticky** – při práci na referátu neuvažujeme kriticky jen o literatuře a pramenech, se kterými pracujeme, ale také o vlastním referátu – je skutečně nutné, abych věnoval tolik času tomuto, a naopak jen zběžně přeletěl tamto? nemá na toto někdo třeba jiný názor, který by bylo dobré zmínit? apod.
- **vizuální podpora je vítána** – doplnění referátu prezentací (Powerpoint, Prezi apod.) je určitě vítáno, i taková prezentace má však svá pravidla
  - **texty v prezentaci jsou heslovité a krátké** – slouží jako opora pro výklad, je špatně do prezentace dávat celé věty či odstavce, které pak zazní v nezměněné podobě z úst referujícího
  - **prezentace je členěna stejně jako referát** – pořadí slidů v prezentaci má odpovídat pořadí informací, které referující předkládá, referující by tedy neměl zmateně přeskakovat slajdy při hledání odpovídajícího obrázku/textu/grafu apod.
  - **prezentace je především vizuální opora** – proto by měla obsahovat spíše informace v podobě obrázků, fotografií, grafů, tabulek apod., texty (jak už bylo řečeno výše) jen jako doplnění či vysvětlivky, výčty aj.
  - **technické požadavky** – dopředu si ověříme, zda bude možné prezentaci uskutečnit, tj. zda technické vybavení na místě referátu odpovídá potřebám prezentace (např. může fungovat projektor, ale nejsou reproduktory – tudíž nebude možné zařadit zvukové a video ukázky apod.)
- **nepřeháníme to s humorem** – humorná či odlehčující vsuvka pomůže odlehčit vážné téma, zvláště pokud se vztahuje přímo a těsně k tématu referátu, ale odborný referát by rozhodně neměl být představením jako v televizní zábavě, méně je někdy více, a nic je někdy nejvíc
- **održujeme časové rozmezí** – referující by si měl předem vyzkoušet, jak dlouho mu přednesení referátu zabere, a podle toho jej upravit, aby dodržel požadovanou délku (zpravidla 15-20 min)
- **připravíme textovou oporu pro ostatní** – umět říct referát z paměti je určitě výborné, ale je dobré mít jej připravený i v písemné podobě, např. ve formě handoutu či uceleného textu, který pak můžeme poskytnout kolegům, ať už přímo nebo např. vložením do studijních materiálů – určitě to ocení